

Synod Information

1 2020

- Ur djupen ropar jag
till dig (Psalt 130:1)

- * Beträktelse: Inte jag utan Gud i mig. (GH) 1
- * Lokalt: Lokalt nedslag i mitten. (GV) 2
- * Internationellt: Dagens norske kirkeliv. (OFK) 3
- * Hälsning från ordföranden. (JN) 7
- * Extra: Lina Sandell i Stockholm, del II av III. (GI) 8
- * Lär känna vänstift och församling västerut. 10
- * Ifrån Tankesmedjan. Tre senaste bidragen med inledningen till nr 41: Kristen människosyn och Kyrkan. 11
- * Var hittar jag andra vettiga gudstjänster?
- * Vår gemensamma förpliktelse Landsmötet 1997 12

– Hur kan jag stötta Synodens arbete?

- * Förbön och gåva: Plusgiro 78 05 51-8.
- * Medlemsavgiften 2020 200:- (plusgiro 780551-8). Ny medlem: maila info@synoden.se eller ring ordf.
- Stadgar se <https://synoden.se/stadgar.html> Syftet - se 13

Stilla dygn, Högmässa Söndagssamling och Årsmöte!

Lördag 28/3 kl 13 Lunch, Bibelsamtal kl 16.
Stefan Svensson leder bibelsamtal, meditation och högmässa.
Söndag 29/3 kl 9.30 Öppet samtal om Preses/råd
kl 11 Högmässa, kyrkkaffe.
Söndagssamling ”Att inte veta något om morgondagen”
Anförande av Massör JK Ann Lång. Middag ca kl 13.45.
Årsmöte ca kl 14.30 Verksamhetsberättelse, förslaget till stadga,
dagordning och till valen skickas till medlemmar 2019 och i år.
Info och anmälan: info@synoden.se alt. 072 931 83 42 (ordf.)
[Lördag och söndag lunch 120:- Em kaffe 45:- Kvällsmål 75:-
Frukost 60:- Enkelrum 300:- Delat rum 250:- Flerbäddsrumsrum 200:-]

Synod Info per post med inbetalningskort till alla intresserade utan specifik kostnad men gärna en gåva! Maila info@synoden.se

Betraktelse: Inte jag utan Gud i mig.

En gång hörde jag en kollega berätta följande från sitt liv som teol stud, teologie studerande: - Vi som skulle få Venia Concionandi, dvs biskopens tillåtelse att predika och leda gudstjänst men inte ännu förvalta sakramenten, hade samlats på kursgården. Vi stod inför att insupa de första lärospåren i det prästerliga allvaret och vi var alla fem fyllda av stundens allvar. Vi tänkte på den långa väg vi hade att gå innan vi ens kom i närheten av de äldre prästernas erfarenheter och biskopens stora kunskaper. Efter inledande mässa och en enkel kvällsmåltid samlades alla i ett rum och biskopen tog ledningen. Vi stackars små oerfarna teologistudenter satt där vördnadsfulla.

En av de äldre prästerna tog till orda efter biskopens inledning. Han sa: ”Jag vill visa er min gamla portfölj. Jag köpte den i Lund”. Han öppnade portföljen och visade insidan av den del man faller ner för att stänga portföljen. Han sa: ”Här står TS och mitt namn. Jag använder portföljen varje dag i min tjänst. Det här är en presentation av mig. Jag vill vara en teol stud hela livet. Jag blir aldrig färdig”.

Det blev tyst. Vi satt där, förstummade och förvirrade. Vad menade han? Han skulle vara vår lärare och vi hans elever. Det tog ett tag tills vi förstod. Det var fråga om ödmjukhet. Han sa också: ”Det är inte ni som har valt ämbetet, det är ämbetet som valt er”. Vi fick sjunga psalmversen: ”Mig ödmjukhet och kärlek giv, och trohet intill döden, och låt mig gå med bud om liv bland smärtorna och nöden”. Det var där och då jag lärde mig att lita på sanningen i Guds kallelse i mitt liv. Jag lärde mig att jag inget har att förhäva mig över, allt är nåd, att ställa mig i hans tjänst, inte min egen.

Så långt min kollegas berättelse. Själv tänkte jag på ärkebiskopens ord ”en präst ska arbeta ihjäl sig men göra det med förstånd”. Guds tjänst får vi döpta och troende göra, var och en med sina förutsättningar. Inte alltid kan vi lyda människofunder. Det är Herren som har omsorg och leder, genom Ordet och Kyrkans tradition. Alla får vi vara redskap för Guds vilja. GH

Lokalt: Lokalt nedslag i mitten

Det är inte så att det finns ett maskformigt bihang, en blindtarm på Sverige, som kallas Norrland. Under en resa till Rättvik konstaterade jag och min man på hemvägen att ett Mellansverige som har den mittersta breddgraden i mitten och samtidigt inrymmer Stockholm skulle behöva sträcka sig så långt norrut som gränsen mellan Norr- och Västerbotten för att vara lika långt åt båda håll. När man ska göra ett lokalt nedslag här, i mitten, så går det emellertid inte att blunda för att den egentliga mitten länge har betraktats som periferi i vårt avlånga land. Kommunikationer och organisationer har sina centra någon annanstans betydligt längre söderut och kyrkan är inget undantag. Samtidigt är inte heller de vidsträckta områden där det redan tidigare var långt till allt undantagna från pastorats sammanslagningar och egentligt behov av att ibland behöva söka kyrklig hemvist i grannpastoratet. Men vad gör man i den kyrkliga nedrustningens tidevarv om det redan var flera mil till den närmaste kyrkan? Låt mig få ge en personlig bild från det relativt centralt belägna Vännäs, tre mil utanför Umeå.

Väckelsen som på 1800-talet drog fram över Västerbotten var lågkyrklig. Det är gamla EFS-bygder med ett nedlagt bönhus varje mil ungefär. I Vännäs och Umeå finns också EFS-utbrytningen Bibeltrogna Vänner, numera ELM Nord, representerad. Till skillnad från ELM Syd så har ELM Nord under längre tid stått långt ifrån Svenska kyrkan lokalt och haft egen sakramentsförvaltning och sedan Missionsprovinsen bildades har man i huvudsak låtit sig betjänas av präster därifrån. Församlingen i Umeå har också anslutit sig till provinsen. Gudstjänsterna är välbesökta med låg medelålder och många barnfamiljer. Till skillnad från i jättepastoratet Umeå, det mindre Vännäs-Bjurholm och övriga svenskkyrkliga pastorat inom en radie av ca tio mil fågelvägen från Vännäs samt i EFS, används också veteoblater och riktigt alkoholhaltigt vin som nattvardselement av ELM Nord, som därför kommit att bli det enda alternativet för den som värderar detta i kombination med ett apostoliskt ämbete i Umeåregionen.

Under senare år har ELM Nord samordnat mässfirandet så att det numera går att fira söndaglig högmässa om man kan tänka sig att pendla till Umeå respektive Vännäs olika söndagar. Mässa övriga helgdagar firas däremot sparsamt eller ersätter mässan en närliggande söndag. Missionsprovinsen har också tankar på ytterligare nyplantering i regionen just med tanke på dem som har en mer kyrklig bakgrund, men skörden är stor och arbetarna få, för närvarande fyra präster som delar på 2,3 prästtjänster ungefär. Samma präster försöker också förbättra tillgängligheten geografiskt genom att åka de tio milen söderut till Örnsköldsvik för att tillsammans med en liten skara fira högmässa på eftermiddagen i EFS-kyrkan som man hyr för ändamålet. Situationen i Svenska kyrkan påminner om Umeåregionen även om Örnsköldsvik ligger i grannstiftet Härnösand.

Norrut åker ELM Nord's präster i Umeå-Vännäs också till Skellefteå respektive Piteå. Det är också norrut man får åka för att hitta motsvarande sakramentsförvaltning i Svenska kyrkan, nämligen till Robertsfors i Bygdeå pastorat. Det är också ett flertal som reser de 7 milen enkel väg norrut från Umeå längs E4:an. I Svenska kyrkan finns sedan längs kusten nästa rastplats 21 mil norrut i Hertsökyrkan, Luleå.

Varför ägnar jag mig så mycket åt geografien: Jo, faktum är att när en ”glödpunkt” i norr faller bort så blir det väldigt tomt, oavsett vilka kriterier Forts...

man har for dessa. Den utveckling som söderut leder till att man får åka några mil leder i norr till enormt långa avstånd. Valen står då ofta mellan att flytta eller att bli kyrklös. Svenska kyrkan har varit en garant för en rikstäckande kyrklig närvaro men med pastoratens sammanslagningar har avstånden till närmaste gudstjänst ökat och precis som i resten av landet är det inte säkert att det just där bjuds ett rent och klart Guds Ord eller rätt förvaltade sakrament. Det är viktigt att vi ber och verkar tillsammans för att det ska vara möjligt att bo och leva som kristen i hela vårt land.

GV

Synodrådet annonserar mer?! Plusgiro 78 05 51-8.

Extra gåva gör det möjligt att annonsera mer. Specificera i så fall din gåva. Välkommen med en gåva för annons i tidskrift där du menar att Synoden borde synas mer.

Välkommen med din gåva för detta ändamål eller för ospecificerade.

Glöm inte medlemsavgiften 200:- - den är det mest avgörande!

Internationellt: Situasjonen i dagens norske kirkeliv.

Fokuset er et annet i Den norske kirke (Dnk) i dag enn bare for et par tiår siden; den liberale teologien fra 1800-tallet fikk begrenset inngang i Dnk, og i sin klassiske form er den historie. På den andre siden har fokuset blitt flyttet, slik at spørsmål som gjelder evigheten eller det overnaturlige i dag kjennes irrelevante eller legges liten vekt på – uten at de formelt fornektes. Fokuset er flyttet til det mennesket selv opplever som sine behov.

Kirken står på denne måten overfor en postmoderne kultur. Det praktiske resultatet blir det samme som av den liberale teologien ved århundreskiftet. Én årsak til at den sterke konservative fronten i Dnk ble brutt var nok at kirken ikke var forberedt på å møte de etiske spørsmålene som trengte på i postmoderniteten (homofili bl.a.) og som ikke passet inn i motsetningene fra brytningen om modernismen. Slik jeg ser det, etterlyste dette et teologisk grunnparadigme som var i stand til å legitimere liberalisering i de etiske spørsmålene, og dette bidro til en teologisk forskyvning overhodet. Det var interessant å legge merke til at i uttalelsen fra Dnks læremnd i 2007 som drøftet bibelbruk i forbindelse med homofilis spørsmålet, var samtidsorientering kommet inn som en del av normgrunnlaget ved siden av Skriften.

Jeg mener ikke det jeg beskriver her er særnorsk, men det gjør seg også gjeldende i Norge og innebærer en markant overgang i forhold til det som har vært situasjonen hos oss gjennom 1900-tallet, preget som Dnk var av de frivillige kristne organisasjonenes oppgjør med den liberale teologien for 100 år siden. Likevel har nok det lett konservative draget som Dnk har hatt på 1900-tallet gjort at mange måtte tilpasse seg mot høyre for å passe inn, og da fronten først begynte å sprekke, gikk det fort. Posisjonen Kirkens Bymisjon har fått i Dnk i dag er betegnende. Dette er en diakonal institusjon (opprinnelig Oslo Indremisjon) som har spredt seg til andre byer og utviklet en progressiv profil. Den er anerkjent i det sekulære livet og får tilgang på bygninger i en tid hvor sekulære institusjoner terminerer leieavtaler med

kirker og organisasjoner som ikke aksepterer homofilt samliv (nylig tilfelle i Kristiansand: Universitetet i Agder og byens pinsemenighet). Bymisjonen får dessuten disponere enkelte av Dnks bygg.

Oppgjøret jeg nevnte med den liberale teologien kom til uttrykk ved opprettelsen av Menighetsfakultetet i 1907. Fakultetet skulle raskt bli dominerende i norsk teologi. I januar 1920 samlet så rundt 950 delegater seg fra hele landet til møte i Calmeyergatens misjonshus i Oslo for å avvise den liberale teologien. Delegatene representerte forskjellige frivillige organisasjoner i kirken, men også biskoper var til stede. Et hovedpunkt i vedtaket møtet gjorde, det som siden ble kalt «Calmeyergatelinja», var å avvise samarbeid med liberale teologer utover det som det statskirkelige presteembetet påla; på den måten vernet organisasjonene sin integritet teologisk, men man vek tilbake for å utfordre statskirkesystemet; linja var dermed ifølge en norsk kirkehistoriker «et defensivt prosjekt».

Likevel har det vært en todeling i Dnk siden denne tiden (som man omtaler som «kirkestriden»: ca. 1900-1930), to kristne studentbevegelser for eksempel – på samme måte som det var to fakulteter i Oslo. Denne todelingen er under oppløsning i vår tid. Plassen i denne artikkelen strekker ikke til for å gi eksempler på dette.

Imidlertid er det her et visst skille blant organisasjonene. De mest lavkirkelige, som *Norsk luthersk misjonssamband* (NLM) og *Indremisjonsforbundet* (IMF, tidligere Vestlandske Indremisjonsforbund) markerer fortsatt høflig avstand til Dnk som de fleste av medlemmene deres dog er medlemmer av og i varierende grad deltar i livet til. NLM og IMF praktiserer nattverd uavhengig av ordinasjon, har egne predikanter og de siste årene også forsamlinger. Siste nytt er nasjonale registre for medlemskap til erstatning for medlemskap i Dnk; til sammen har et par tusen gjort seg bruk av denne muligheten. Andre organisasjoner står nærmere Dnk, men i disse er det geografiske og andre forskjeller innad når det gjelder profil. Det finnes også en flora av mindre organisasjoner av mer konservativ og mer progressiv art foruten noen i midten. Det er fortsatt til sammen flere titalls tusen mennesker med i de kristne organisasjonene.

De lavkirkelige NLM og IMF holder fast på prinsippet om «tjenestedeling» mellom kjønnene, som det heter hos dem. I NLM betyr det at en rekke stillinger foruten plassene i hovedstyret er forbeholdt menn; nå foreslår organisasjonen selv at hovedstyret skal åpnes for kvinner, likedan stillinger som ikke er direkte pastorale. Det tenkes imidlertid at hyrdefunksjonen til hovedstyret da må tillegges et annet organ. I IMF har et lokalt bedehus nylig åpnet for kvinnelige «eldste»; organisasjonen sentralt støtter imidlertid ikke dette. Om begge disse sakene er det for tiden en viss diskusjon.

Det er et oppbrudd på gang fra Dnk. Man ser det på flere måter. Særlig fra slutten av 1990-tallet har et betydelig antall prester og lekfolk i Dnk konvertert til *Den romersk-katolske kirke*. Bekjennelsesbevegelsen innad i Dnk sprakk også. *Den nordisk-katolske kirke* (NKK) ble opprettet et par år etter at Svenska kyrkans fria synods norske parallell, *Samråd på Kirkens Grunn* (SKG) ble delt på uenighet om det teologiske veivalget i 1996. SKG ble så vedtatt lagt ned i 2002 med virkning fra 2004. Mindre lutherske kirker ble dannet etter årtusenskiftet, *Den lutherske kirke i Norge* (LKN) med nært samarbeid med Missourisynoden og *Det evangelisk-lutherske stift*

(DelsiN) som blant annet viderefører valgmenighetene i Nord-Norge som hadde abortmotstanderen Børre Knudsen som biskop. Vi taler kanskje om til sammen 2-300 personer i disse to. Stiftet står Missionsprovinsen nært. *Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn* (DELK, etablert i 1872) må også nevnes som de siste årene flere prester og leke fra Dnk har konvertert til, med enkelte nye menigheter som resultat. Kirkesamfunnet har godt over 3000 medlemmer. Kjerneområdet er Vestfold (sørvest for Oslo), fromheten opprinnelig gammelpietistisk. Kirkesamfunnet var lukket mot omverden, men har siden 1980-tallet åpnet seg mot andre kristne og mot samtidens kultur. En stor gruppe personer har meldt seg ut av Dnk etter åpningen for homofilt samliv (2007 og 2017), og enkelte har sluttet seg til de nevnte sammenhengene, andre har gått i passivitet eller indre eksil.

Det er med andre ord et sammensatt bilde. LKN og DelsiN representerer den kirkelige lutherdommen, det gjør til dels også DELK. En gruppe prester i Dnk (ca. 25), har sluttet seg sammen i *Johannes-kretsen*, preget av kirkelig fornyelse. Forløper var foreningen Carissimi som siktet på å frita prester fra tilsyn fra en biskop som aksepterte homofilt samliv. Etter at Carissimi ble nedlagt, fører den nevnte kretsen miljøet videre som et åndelig fellesskap uten kirkepolitiske pretensjoner. *For Bibel og bekjennelse* (FBB) som feiret 100 års-jubileum sist høst og har ca. 435 medlemmer, fungerer i dag som felles plattform for lutherske kirker og organisasjoner som ikke er utpreget lavkirkelige eller aksepterer kvinnelige prester. Det nærstående arbeidsfellesskapet Kirkelig fornyelse ble lagt ned i 2017.

Kirker og organisasjoner jeg har nevnt her møtes i *Nettverk for evangelisk-luthersk kirkesamarbeid* (NELK), nemlig DELK, LKN, DelsiN og Johannes-kretsen i tillegg til *Den evangelisk-lutherske bekjennelseskirke i Norge og Sverige* (ELBK) som har brutt tidligere forbindelser med Wisconsin-synoden, supplert av Den evangelisk-lutherske frikirke i Danmark, samt den svenske Missionsprovinsen og vårt eget FBB.

Uten å betone den sakramentale fromheten og den lutherske bekjennelsen like sterkt og uten nødvendigvis å ha et tradisjonelt syn på «ämbetsfrågan», holder en stor gruppe norske lutherske kristne seg med en på mange måter tradisjonell teologi, idet de slutter seg til forsoningslæren, troen på oppstandelsen, to utganger på livet, nødvendigheten av personlig omvendelse, misjon osv. De avviser dessuten homofilt samliv. Mange av disse er med i *Den evangelisk-lutherske frikirke, Normisjon* (tidligere Indremisjonen og Santalmisjonen) - og i Dnk. Her vil man finne elementer av luthersk og mer evangelikal teologi og fromhet. *Evangelisk-luthersk nettverk* samler flere av disse (Normisjon, NLM, IMF, Frikirken, DELK); nettverket er formelt sett for kirker og organisasjoner som arbeider med menighetsetableringer.

Bevegelsen *Frimodig kirke* som ble opprettet i 2017, må også nevnes. Dette er et nettverk som arbeider innad i Dnk for å støtte dem som vil stå for klassisk kristen lære, ikke minst når det gjelder spørsmål om kjønn. Av 426 individuelle medlemmer over hele landet er rundt halvparten kirkelig ansatte. Fromhetsmessig favner Frimodig kirke bredt. Kvinnelige prester er ikke et spørsmål her. *Bønnelista* som Frimodig kirke har et nært forhold til, er en nominasjonsgruppe for valgene til kirkemøtet og fikk 16,4 % av stemmene i de ni bispedømmene den stilte liste. Bønnelista har bakgrunn i en aksjon for Bønn for Dnk, ble opprettet for et og et halvt år siden og har

nå 160 medlemmer. Mange er medlemmer både her og i Frimodig kirke. Bønnelista vil fremme klassisk teologi og avviser kjønnsnøytrale ekteskap. Det må legges til at også enkelte av de nominerte på de tradisjonelle listene er konservative. Den progressive lista som støtter kjønnsnøytrale ekteskap har imidlertid flertall i kirkemøtet.

Det er kanskje fremdeles berettiget å omtale situasjonen i Dnk som en overgangstid, også når man tar i betraktning brytningene i NLM og IMF som jeg har nevnt over. Retningen er klar. I dag er seks av elleve biskoper kvinner, inntil for kort tid siden var det sju, og da også bispemøtets faste preses (biskop i Nidarosdomen i Trondhjem).

En stigende prosentandel av prestene er kvinner, og disse er i flertall blant studentene. Siste biskop som ikke ordinerte kvinner gikk av i 1999. Noe formelt krav på seg om å anerkjenne kvinnelige prester har prester eller ordinander ei. Særordinasjoner finner fortsatt sted. Fem unge menn ble ordinert sammen i Bergen domkirke 2. søndag i advent. I praksis vil rommet imidlertid mange steder være trangt dersom man flagger motstand mot kvinnelige prester; det gjelder også om man ikke vil vie likekjønnede som Dnk gjør siden 2017, men biskoper har også i praksis forsvart prester som her bruker sin rett. Dnk har vedtatt å ha «to syn» på dette spørsmålet. Kanskje er Norge mindre preget av formalitet enn enkelte naboland, på godt og vondt, og dette gjør nok at mange hos oss ser med en viss undring på de hardere tak i kirkelivet i Sverige og Finland.

Kirkelivet går sin gang for de fleste på tross av innføringen av likekjønnede ekteskap. De homofile vigslene vil være få, tenker mange, og det er så mye annet og viktig å fokusere på. Motsetter man seg berettigelsen av at kirken har to syn – og dette er jo bekjennelsesbevegelsens posisjon – utelukker man seg imidlertid fra posisjoner i Dnk over grunnplanet. Situasjonen er svært endret i forhold til for bare 30 år siden.

Ole Fredrik Kullerud, Halden

Hälsning från ordförande

Vi har gått in i det tjugonde året med Kyrko(o)ordning 2000. Kyrkoledningen tycks överraskad av att denna ordning – som formades i Svenska kyrkans hitintills mest sekulariserade period – att den inte kunde avföra ett fall som Rune Imbergs. Imberg hade meddelat domkapitlet att hans saknade biskopstillsyn. Överklagandenämnden upphävde Göteborgs domkapitels beslut.

1974 hade vi fått en sekulär samhällsordning. Synodens vänner, m.fl., medverkade till det givna förslaget att skilja kyrkan från staten 1979. Istället kopierade kyrkomötet 1982 riksdagsmodellen som sin och denna modell var ramen för kyrkoordningen 2000. Dessförinnan hade riksdagen beslutat om lagen för Svenska kyrkan 1998. Det är den lagtexten som gäller. Där framgår att man vill ha offentlig/sekulär domare som avgör i tvistefrågor. Det är på en sådan samvetsgrant samvetlös grund som bl.a. Rune Imberg friats. Det osäkra begreppet samvete gäller som bekant inte i svensk lagstiftning eftersom tanken är att vår rättsordning ska vara säker, utan tvekan (rättspositivism). EU:s rätt är mer präglad av naturrätt, enkelt uttryckt grundad i mänskliga rättigheter. Britternas tanke om rätt – ”common sense”, alltså med sunt förnuft och tradition – blixtbelyser de två först nämnda förhållningssätten.

Det finns all anledning att be både för biskop och präst som ska verka i detta land. 1982 års kyrkomöte krympte kyrkans perspektiv till att bli en årlig vindflöjel, numera parallell med den politiska opinionen. Kyrkoordningen är också yttlig i den meningen att den i första hand försöker beskriva ordningar och talar mindre om vad som ska bestämma och karaktärisera dessa ordningar. Det kan hända att präster t.o.m. motiverar sig med att tala om värdegrunden, en politisk överenskommelse bestämd av riksdagen. Att tala utifrån tro och bekännelse är något annat, det känner de flesta på sig. Luleå domkapitels avkragning av EFS-prästen som bekände för mycket talar för sig självt. Det hedrar EFS! Svenska kyrkans Fria Synod står ännu denna dag i en kontinuitet som påminner om den kyrka som levdes före 1974 och som kan vitalisera och tala utifrån trons källor! Synodens budskap från 1982 är enkelt: kyrkan ska vara kyrka. Synoden fick själv 2005 ett mindre format, det tänktes att KO2000 skulle innebära något nytt. Men inför vårt kommande årsmöte gäller frågan om vi ska ta upp en nygamal stadga om preses/råd.

I Synoden som en modell för ett annat kyrkomöte var det viktigt med biskop/biskopar. Biskop Bertil och biskop Bo var de närmaste alternativen men även andra har kunnat erkännas. Nuvarande kyrkoordning är designad för att omöjliggöra erkännande och vigning av sådana biskopar som inte accepterar talet om ”oavsett kön” (En ändring i sista minut. Vem såg då att det skulle komma att inkludera både könsbyten och transvestitpräster?). Finns det ett behov av biskops omsorg som går utöver KO2000? Stadgeförslaget som det nu ser ut förutsätter att enskild eller grupp/sällskap skriftligt anmäler sitt intresse till Synodrådet. Preses/råd ska inte vara något mindre än en tänkbar biskopskandidat. Finns sådana kallelser? Men ber vi inte om större saker än vi själva kan tro kommer vi inte långt.

Vi är fler medlemmar igen vid denna stämma. Tack för gåvor som bl.a. gjort annonsering möjlig. Det ser ut som att själanöden sedan länge har bitit

sig fast trots förändrade relationer med staten. I sak skedde det mer avgörande 1998. Kyrkoordningens ännu mer utsatta position för både biskop och präst var följdriktig. Synodens stadgar har alltid värnat ämbetets ställning. En tydlig uppgift handlar om att uppmuntra både präst och biskop. Varje ämbetskallelse är viktig oavsett om/när det blir vigning. Kyrkokritiken är i grunden ett förtroende och en förväntan. När stadgarna uppmuntrar till dekanatsformering handlar det inte minst om prästens/dekanens/biskopens betydelse. Församlingen beror av ämbetet men ämbetet beror av vår, din och min, kallelse. Denna vår kallelsemedvetenheten är svag. Hemsidans *Inspirationsmaterial*

pekar på talet om ”huskretsar”. Även där blir det tydligt hur viktigt det är att kalla på präst. Det är kanske inte möjligt att välja egen dekan, kanske man först får en krets där både äldre och yngre präst kan dela omsorgen. Men prästen är nyckeln.

I slutscenerna av den i år Oscarsbelönade filmen ”1917” samlas man till korum. De brittiska soldaterna sjunger om hemlandet bortom Jordanfloden. Den svenska textningen säger bara ”floden”. Sången kan då syfta på vilken flod som helst, t.ex. floden till dödsriket Hades i grekisk mytologi. Men vi hör och känner igen våra engelsktalande vänners hemlandstoner och gläder oss över det offer och den seger som vår mästare och Herre vunnit!

Välkomna till stämma och en välsignad påsk! Glöm inte medlemskapet 200:-/år, se framsidan. Mvh er ordf Jonas Nilsson

Extra: Lina Sandell i Stockholm, del II (av III/IV).

Kyrkohistorien berättar om missionärer och grupper som ställs inför nyansatser, slitningar, provningar och välsignelser. Lina Sandell är ett märkligt exempel. Gösta Imberg har hittat okänd korrespondans mellan Lina och hennes syster. Del I publicerad i SY Info II/2019.

Ur Gösta Imbergs berättelse:

”Lina och Oscar fick inga egna barn men levde ändå inte barnlösa. Tre syskonbarn kom att växa upp som fosterbarn, nämligen de tre äldsta barnen i Nydala. Redan medan Mathilda levde flyttade först Nathanael och sedan Johanna, som kallades Hanna, till Stockholm, och i samband med att Mathilda dog 1873 flyttade också Maria dit. Nathanael gick i den ansedda Beskowska skolan, där han hade skolkamrater som prinsarna Gustaf, sedermera Gustaf V, och Carl, sedermera ordförande i Röda korset under många år, samt Hjalmar Branting, som också umgicks med familjen och under en tid till och med uppvaktade just fosterdottern Maria. Hanna och Maria hade sin skolgång i den tidigare nämnda Hammarstedtska flickpensionen.

Nathanael tog sig namnet Sandell och utbildade sig till jurist i Uppsala och blev sedan byrådirektör vid Fångvårdsstyrelsen. Han gifte sig och fick en son som dog ung. Det är Nathanael som ligger bakom att det idag finns ett Sandellarkiv på Universitetsbiblioteket i Lund. På uppdrag av professor Ernst Newman samlade han in så mycket material han kunde om familjen Sandell, vilket sedan lämnades till UB i Lund. Linas brev till Augusta fick han av någon anledning inte tillgång till. De kom till UB först ett drygt halvsekel senare.

Dottern Hanna var mycket sjuklig och det är svårt att i breven få riktigt grepp om hennes skolgång. I folkbokföringen står hon som redaktör. Så länge Lina och Oscar levde bodde hon hos dem och i deras bouppteckningar står Hanna fortfarande som fosterdotter. Hon gifte sig först sedan de var döda med en redaktör Staaf, som hade barn i tidigare äktenskap. Hanna blev änka redan efter 5 års äktenskap.

Andra dottern Maria fick en mera ordnad skolgång. Hon spelade också piano och hade pianoelever hemma i Bergska lägenheten på Skeppsbron 28. Maria fick tack vare rika fastrar i Jönköping ettåriga språkstudier utomlands, först i London och sedan Paris. Väl hemma igen gifte hon sig med en lantbrukare i Ölmsstad, där fadern August nu var präst, och Maria drev en pensionatsrörelse. Efter henne finns idag ättlingar, som vårdar släktminnena och som är min viktigast kontakt med släkten Sandell.

Som jag nämnde tidigare kunde Lina sköta sitt arbete hemma. De hade hemhjälp, vilket betydde att Lina, när det gällde hushållet, mest organiserade det. För Lina själv gällde att ta vara på dagens tidiga timmar då hon skötte mycket av arbetet. De regelbundna publikationer hon gav ut var den årliga kalendern Korsblomman, som hon gav ut 37 år i rad. Vidare gav hon ut söndagsskoltidningen Barnens vän och en tidning för lite äldre barn: Barnens Tidning. Hon hjälpte även Oscar med den tidning han gav ut, nämligen Arbetarens vän.

När skrev hon alla sina sånger? Det framgår inte av breven till Augusta. Dessa brev handlar mycket om hennes arbete, om hur hon behöver hjälp med översättningar av engelska artiklar, översättningar Augusta hjälper henne med. Men sitt diktande skriver hon alltså aldrig om i breven, så där ger breven inga nya upplysningar. Lina och Oscar verkar ha levat mycket självständiga liv. Oscar var ofta ute på resor, för det mesta var det på kallelse att hålla nykterhetsföredrag. Han åkte land och rike runt och kunde vara borta

veckor i sträck. Då kan Lina skriva att hon längtar efter att han ska komma hem. Men Lina kunde också vara borta långa tider, inte minst under sommarmånaderna, då hon flydde Stockholm. Då åkte hon till platser med bättre luft än i Stockholm, där hon kunde bada och få sjukgymnastik. Då hade hon med sig arbete, inte minst korrekturet till Korsblomman, som skulle ut till jul.

EFS hade mycket kontakter med den evangeliska väckelsen i England. Lina och Oscar gjorde 1876 ett månadslångt besök i London. Det har tidigare saknats uppgifter från Lina om denna resa, men hon skriver om resan i ett långt brev till Augusta, så nu kan den luckan täppas till. Det kom ofta besök från England och störst pådrag var det när Lord Radstock kom till Stockholm. Lina berättar att hon hört ett *"godt föredrag på engelska i Betlehemskyrkan"*. Och så fortsätter hon: *"Lorden trifs så bra i Sverige och anser sig ha en så stor mission här inom de högre klasserna, att han säges komma att stanna här öfver vintern. Han bor på Grand Hotel med fru och sju barn, samt tjenare. Det säges att han betalar 200 kr om dagen för bostad m. m.*

Vid ett av sina besök i Stockholm var han också gäst hos Lina och Oscar, men Lina verkar mest besvärad: *I morgon afton skall han vara här hos oss. Jag hade varit liknöjd härom, ty jag är generad af dessa fina utländningar, men han kom på visite och Oscar tyckte vi skulle bjuda dem – och åtskilliga*

andra. Gud låte det vara väl öfver. Lordens besök på Drottningholm tyckte hon nog var viktigare: Idag äro Lord Radstocks ute på Drottningholm, bjudna af Drottningen, då han skulle predika för hela det församlade hofvet. (okt 1878) Då ska det ha varit 600 åhörare. Det var kanske sådana kontakter och händelser som fick Strindberg att utbrista: ”Läseriet skall bli statsreligion.”

GI

Lär känna vänstift och församlingar ytterligare västerut.

Svenska kyrkan står i kommunion också med Anglikanska kyrkan.

Två kyrkor i Chemsfordstiftet/Engelska kyrkan (Karlstads vänstift):

*** St George Dagenham**

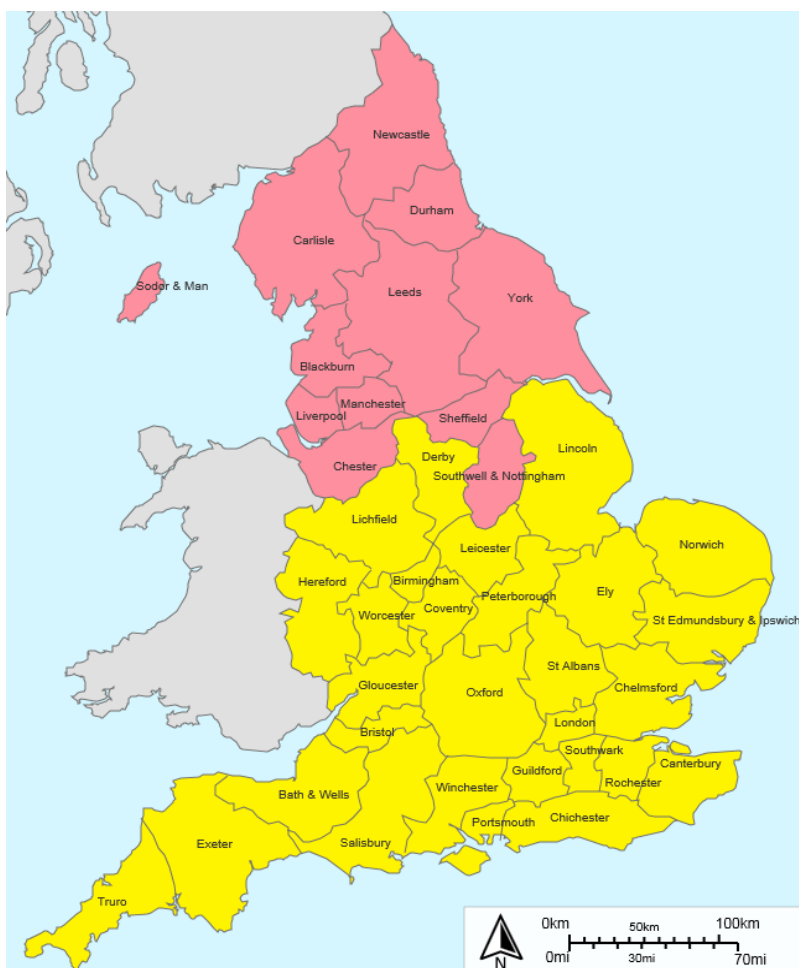
86 Rogers Rd, Dagenham RM 10 8JX

<http://stgeorgesdagenham.blogspot.com/>

*** Great Ilford, St Alban**

99 Albert Road, Ilford, Essex, IG1 1HS

<http://stalbansilford.org.uk/>

Från Tankesmedjan (<http://synoden.se/tankesmedja/index.html>):

Läs Sy Info här för att lätt nå länkarna.

De tre senaste bidragen (Läs Sy Info på nätet för att lätt nå länkarna):

42. Fottvagning och inkludering.

<https://synoden.se/onewebmedia/Fottvagning%20och%20inkludering.%20%281%29.pdf>

41. Kristen människosyn och Kyrkan.

<https://synoden.se/onewebmedia/Kristen%20ma%CC%88nniskosyn%20och%20Kyrkan%20%281%29.pdf>

Inledningen till ”Kristen människosyn och Kyrkan”:

”Kristen människosyn och Kyrkan Föredrag 10 November 2019 av Kåre Strindberg. Den klassiska kristendomen har en tydlig erfarenhet av och lära om problemet med ondskan, som är en förstörande makt för hela skapelsen. Kyrkans huvudärende är att visa vägen till Jesus för att vinna det eviga livet, som svarar mot problemet att vi annars riskerar att drabbas av den eviga döden, som är det oundvikliga alternativet till evigt liv...”

40. Fadern.

<https://synoden.se/onewebmedia/info%CC%88r%20Fadern.pdf>

Synodens Tankesmedjas tf debattredaktör och ansvarig utgivare

Oscar Wessman, 072 251 27 04, oscar.wessman@gmail.com

Missa inte att lyssna till podden med Andreas Stenkar Karlgren:

<https://poddtoppen.se/podcast/1455348953/ingen-hinner-fram/28-advokaten>

Vettiga gudstjänster? Kontaktpersoner I Själens Nöd:

För att få tips om gudstjänster eller vettig präst i närområdet, finna andra medlemmar på rimligt geografiskt avstånd, tag kontakt med någon av nedanstående:

Skåne/Blekinge: Lena A Artman 0435 44 84 04

Malmö: Gerd Svensson 070 874 39 94

Småland: Mattias Fjellander 0371 173 19

Göteborg: Marie Persson 070 682 41 22

Södermanland: Göran Hallberg 0151 303 04 (tidiga mornar)

Stockholm: Hans Gustafsson 070 594 75 68

Kåre Strindberg 070 670 59 68

Västeråstrakterna: Anna-Karin Andersson 021 14 68 81

Hälsingland: Ulf Allenbäck 070 776 54 84

Mellersta Norrland: Gunvor Vennberg 073 824 01 16

Norra Norrland: Mats Rondahl 0970 640 09

Skrifter som kan fås genom info@synoden.se :
(eller 072 931 83 42)

Vår gemensamma förpliktelse. (Grund och Gränser I–97)

I Vi håller samman

I en kyrka där utmönstringen av medkristna blir rutin vill vi i glädje över det kristna livets mångfald förplikta oss till inbjördes sammanhållning, kristen syskonkärlek och omsorg om alla som för evangeliets skull försätts i svårigheter.

II Medvetenhet

I en kyrka där tecknen på ett framskridet religionsskifte – från biblisk och apostolisk kristen tro till allmänreligion – är uppenbara vill vi förplikta oss att söka förstå vår kallelse att gestalta genuint kristet liv.

III Kyrkokritik

I en kyrka där de politiskt fastlagda ordningarna framställs som absoluta vill vi som evangeliska kristna förplikta oss till kyrkokritik. Vi vet att lla läror och lärare ska bedömas utifrån den Heliga Skrift och avvisar varje annan auktoritet i Kyrkan.

IV Andlig förnyelse

I en kyrka som berövat sig själv så mång välsignelser vill vi förplikta oss till nytt allvar i vårt eget kristna liv för att bidra till Svenska kyrkans förnyelse. Våra olika andliga traditioner är här gemensamma tillgångar.

V Vårt folk

I en kyrka där evangelisationen har kollapsat, folkkyrkotanken förlorat sin missionerande kraft och människor stannar i det privata när de söker svar på sina andliga frågor vill vi på nytt förplikta oss att förkunna evangeliet för allt skapat. Evangeliet ska bli hört och förstått av alla människor i vårt land till omvändelse och tro.

Jag instämmer i denna deklaration och förpliktelse

Namnunderskrift

(Förpliktelsen behålls för eget bruk)

Namnunderskrift

Ytterligare:

* Att tro som apostlarna Bo Giertz. ProVeritate 1992

* Inte oordningens Gud. Lena Artman/Fredrik Hector m.fl. 2000.

Prästen Göran Hallberg samordnar förbönsparmen.

Hör av dig om förbön för dig, din eller er församling, bibelstudie-
/gudstjänst-gemenskap, se telefon ovan.

Synodrådet 2019-2020 (20190331).

Ordf. Jonas Nilsson (2020), Hjälmseryd, Ängshuset, 576 94 Stockaryd, 072 931 83 42, nilsson.bja@gmail.com

v.ordf. Lars Gustafsson (2020) Träslövsläge

Ordinarie: Göran Hallberg (2020) Vingåker, John G Ogenholt (2020)

Katrineholm, Boris Pahlm (fyllnadsvald till 2020) Stockaryd, Marie Persson

(2021) Styrso, Gunvor Vennberg (2021) Vännäs. Suppleanter: Gunnar

Persson (2020) Göteborg, Kerstin Sidenvall Karlgren (2021) Kävlinge,

Oscar Wessman (2020) Skara.

Syftesparagrafen som bön:

– Vi ber, i bön om den Helige Ande efter Bibelns Ord på Svenska kyrkans bekännelses grund, att Herren ville befria, bevara och förnya Svenska kyrkan som en levande och missionerande kristen kyrka som söker den enhet Han bad om för att världen ska tro. I Jesu Namn Amen.